Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
31 ИЮЛЬ 1968 й.
ЧОРШАНБА
№ 177(637).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШКЕНТ ЦУМИ ЁНИДАГИ УКРАИНА МИКРОРАЙОНИ КУН САЙИН КУККА БУЙ ЧУЗМОҚДА. БУ ЕРДА ТУРАР-ЖОЙ, МАДАНИЙ - МАИШИЙ ВА БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИ БИНОЛАРИ ТЕЗКОРЛИК БИЛАН БУНЕД ЭТИЛМОҚДА.

СУРАТДА: КИЕВЛИКЛАР ҚУРАЁТГАН 200 КВАРТИРАЛИ ЯНГИ УЙ.

Саноат корхоналарида

ЁШ ИХТИРОЧИЛАР

2-пойафзал фабрикасининг рационализаторлик ва ихтирочилик бюросига йил бошидан бери ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, маҳсулотни тежаб-тергаш, техника бекор туриб қолишининг олдини олиш имкониятини берадиган 27 та таклиф тушди. Булар орасида айниқса фабрика комсомол ёшлари А. С. Кобенко, И. Н. Степанов, Г. И. Фёдоровлар томонидан ихтиро қилинган қирқувчи станок диққатга сазовордир. Янги станок 4—5 миллиметрли картондан 5-цех учун керакли бўладиган буюмлар тайёрлаб беради. Илгари бу иш қўл кучи билан бажариларди.

Механика цехининг бошлиғи Г. А. Сибизов ҳамма турдаги пойафзал машиналари учун узоқ муддатга чидай оладиган янги чанг йиғувчи аппаратининг якка кенг камерадан иборат схемасини ихтиро қилди. Эски камера бир неча қопчаларга бўлинган бўлиб, узоқ вақтгача ишлай олмас, тез-тез алмаштириб туришга тўғри келарди. Янгисидан фойдаланилганда эса бундай қилишга ҳожат йўқ. У корхонага йилига 6500 сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

ҚЎШИМЧА ИМКОНИЯТЛАР

Химия-фармацевтика заводида йил бошида тузилган ташкилий-техника тадбирлари планига мувофиқ корхонада йил давомида 4 минг киловатт-соат электр энергияси тежалиши керак эди. Коллектив бу топшириқни биринчи кварталдаёқ муваффақият билан бажарди.

Шундан кейин район халқ контроли комитети «Узэнергосбит» фабрика-завод инспекцияси мутахассислари ёрдамида химия-фармацевтика заводида электр энергиясини тежаш масаласини ўрганиб чиқди. Текширишда корхонада электр энергиясини тежашнинг катта имкониятлари борлиги аниқланди. Жумладан, рутин цехидаги трубопроводни компрессор хонасига улаш ва у ердан компрессорни чиқариб ташлаш натижасида йил давомида 17,1 минг киловатт-соат электр энергиясининг тежалиши маълум бўлди. Бундан ташқари бинт қирқиш цехида кўп дискали машинани лентали машина билан алмаштириш йўли билан ҳам 7.7 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш мумкин экан.

Завод маъмурияти текшириш натижасида аниқланган имкониятлар асосида электр энергиясини тежаш бўйича янги тадбирлар белгилади. Район халқ контроли комитетининг таклифига мувофиқ заводда инженер-техник ходимлар, илғор ишчилар, цех бошлиқларидан иборат ўн кишилик электр энергиясини ва ёқилғини тежаш бўйича комиссия тузилди. Халқ контроли группаси заводда электр энергиясидан ва ёқилғидан тежаб-тергаб фойдаланишни назорат қилишни ўз зиммасига олди.

Бугун Тўқимачилик машинасозлиги заводида

Буюк сана шарафига

«Таштекстильмаш» заводининг ҳамма цех, участка ва бригадаларида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақа кун сайин қизитиляпти. Корхонанинг ишчи-хизматчилари меҳнатда янгидан янги ғалабани қўлга киритмоқдалар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада авж олдиришда қуюв цехининг З. Қурбонова, қолипчи А. Набиев, ишчилардан Е. Кожанова, М. Микрюкова ва бошқалар намуна бўлишяпти.

◆

Муносиб мукофот

Корхона коллективи яқинда Ўзбекистон Касаба Союзлари Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Завод коллективи бу мукофотга стандартлаш ва маҳсулот сифати бўйича ўтказилган республика конкурсида яхши натижаларни қўлга киритганлиги учун эришди.

Қўлга киритилган бу муваффақиятда П. А. Барчуков бошлиқ техника контроли бўлимининг мутахассислари, Н. А. Зуев бошлиқ стандартлаш бюроси хизматчилари ва Г. С. Комский бошлиқ марказий ўлчов лабораторияси ходимларининг қўшган ҳиссаси каттадир.

◆

Халқаро кўргазмага

Маълумки, шу йилнинг август ойида Лондонда совет саноат моллари кўргазмаси очилади. Ана шу кўргазмада заводда тайёрланаётган «ПК-100» маркали «Восток» ип йигирув агрегати ҳам намойиш этилади.

— Бу йил «Восток» агрегати Европа, Осиё ва Африка мамлакатлари бўйлаб парвоз этди,— дейди корхона бош инженерининг экспорт ишлар бўйича ўринбосари Х. С. Ахсаниев.— Шу йилнинг баҳорида «ПК-100» агрегати Япониядаги халқаро савдо ярмаркасида намойиш этилди. Англиядаги кўргазмадан кейин эса ип йигирув ўзбек машинаси Австрияда бўладиган халқаро кўргазмада ва Италия ҳамда Бирлашган Араб Республикасидаги кўргазмаларда ҳам намойиш этилади.

◆

Завод пропагандистлари

Корхонада Л .Беккер, А. Степанцов, Ю. Казаков, А. Михеев, А. Гурин, В. Бойченко, А. Губанов ва А. Данилов ўртоқларнинг номларини ишчилар зўр ҳурмат билан тилга олишади. Буning боиси бор, албатта. Заводнинг бу пропагандистлари ишчилар ўртасида доимо ташвиқот-тарғибот ишларини олиб борадилар, меҳнатчиларни дунё воқеаларидан вақтида хабардор этадилар. Пропагандистларнинг хўжалик реформаси бўйича ўтказаётган суҳбатлари ишчиларда айниқса зўр қизиқиш уйғотмоқда. Пропагандистлар ишлаб чиқариш илғорларининг маҳсулот сифатини ошириш ва меҳнат унумдорлигини янада юксалтириш бўйича қўлга киритган ютуқларини ҳам кўпчилик ўртасида ёймоқдалар. Яқинда завод маъмурияти илғор пропагандистлардан бир группасини қимматбаҳо буюмлар билан мукофотлади.

◆

Комсомол тўйига

Корхонанинг юзлаб оловқалб ёшлари ВЛКСМ нинг ярим асрлик тўйига муносиб меҳнат совғалари тайёрламоқдалар. Бу соҳада айниқса темирчилик-пресслаш цехининг комсомол-ёшлари муҳим кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Уларнинг ишлаб чиқаришда эришган ютуқлари эвазига цех коллективи икки марта корхонанинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

«Комсомолнинг 50 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оламиз».— Цех ана шу шиор остида ишлаб, давлат топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига катта ҳисса қўшмоқда. Смена ва ойлик топшириқлар эса муттасил ошириб адо этиляпти.

◆

Аҳоли миннатдор

Яқинда завод бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг артистлари Шота Руставели кўчасидаги 98 ва 108-уйларда истиқомат қилувчи аҳоли ҳузурида бўлиб, уларга катта программада концерт кўрсатдилар. Улар ижро этган дилрабо рақслар ва ашулалар ҳаммага манзур бўлди. Завод артистларининг биринчи концерти жуда муваффақиятли ўтди.

◆

Цехларда курслар

Темирчилик-пресслаш цехида ишчиларнинг малакасини оширишга қаратилган курслар иш бошлади. Бу ерда ўқув ишлари тематик планлар ва ўқув программалари бўйича мунтазам равишда олиб борилияпти. Машғулотлар ҳафтасига икки марта ўтказилади. Малака ошириш курсларида корхонанинг 50 дан ортиқ ишчиси ўз билимини оширмоқда. Заводнинг Ю. Загвоздкин, И. Улибин, Т. Раҳимов сингари малакали мутахассислари ишчиларга ишлаб чиқариш янгиликларини гапириб бермоқдалар. Ана шу курсларни тамомлаб чиққан ишчиларнинг ишлаб чиқариш разрядлари ҳам оширилади.

Пойтахтимизнинг бир куни

ҚАТОРТОЛДА ЯНГИ МАГАЗИНЛАР

Тошкент Черёмушкасининг жамоли кундан кунга очилиб боряпти. Кун сайин бу ерда савдо муассасаларининг сони кўпайиб бормоқда. Савдо ходимлари куни арафасида Чилонзорнинг Қатортол кўчасида олдинма-кетин бирданига учта ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи йирик магазинлар ишга туширилди. Эндиликда «Гулбаҳор» пойафзал магазини, «Шуҳрат» мактаб-магазини ва «Гунафша» гастрономи ҳамшаҳарларимизга намунали савдо хизмати кўрсатяпти.

Келинг, ана шу ёруғ, шинам, замонавий қилиб қурилган магазинларни айланайлик.

«Гулбаҳор» — шаҳримиздаги энг йирик пойафзал магазинидир. Унинг бешта бўлимида шу кунларда савдо қизғин. Магазининг эркаклар, аёллар, болалар пойафзали, резина пойафзали ва пайпоқ билан савдо қилувчи бўлими харидорлар билан гавжум. Бу ерда мамлакатимизда ва чет элларга чиқарилган кенг, ассортиментдаги товарлар билан савдо қилиняпти. Савдо қилинадиган буюмларнинг ҳаммаси харидорларга яққол кўринадиган ойнаванд шкафларга қўйилган.

— Бизнинг мактаб-магазинимизда, — деди «Шуҳрат» магазинининг директори Абдураҳим Абдураҳмонов,— республикамизда биринчи марта кичик сотувчилар ва сотувчилар тайёрлаш йўлга қўйилди. Савдо ишлари бўйича бизга Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг савдо бошқармаси, ўқув ишлари бўйича Тошкент совет савдоси техникуми раҳбарлик қилади.

— Мактаб-магазинга кимлар қабул қилинади? Ўқувчилар билан олиб бориладиган машғулотлар қандай бўлади?

— Биз мактаб-магазинга саккиз-ўнинчи синфларни тугатган йигит ва қизларни қабул қиламиз. Ҳозир бизда учта ўқув группаси мавжуд. Ҳафтанинг уч кунида назарий машғулотлар олиб борилади. Қолган кунлари эса ўқувчилар практикада бўлишади. Ҳар олти ой ўтгач, мактаб-магазинни 85 сотувчи битириб чиқади.

Биз А. Абдураҳмонов билан «Шуҳрат» магазинининг кўпгина бўлимларини айландик. Ҳамма бўлимларда ўз касбининг усталари бўлган малакали сотувчилар билим ва тажрибаларини ёшларга ўргатаётганликларининг гувоҳи бўлдик.

«Гунафша» — шаҳримиздаги биринчи ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи гастрономдир. Гастрономнинг учта секцияси бўлиб, унда гўшт, сут, вино-гастроном маҳсулотлари ва ширинликлар билан савдо қилинади. Вақти жуда зиқ бўлган харидорларга ҳам бу ерда қулайлик яратилган. Гастрономнинг иккита бўлимидан вино, чой, шоколад ва бошқа маҳсулотларни сотиб олиш мумкин. Бу бўлимдаги хушмуомала сотувчилар доимо ҳамшаҳарларимиз хизматида бўлишади. Бу ерга ташриф буюрувчи харидорларга яна бир қулайлик туғдириш мақсадида Тошкентда биринчи бор ана шу гастрономда нурли кўрсатгичлардан фойдаланилган.

500 квадрат метрли савдо зали майдони ва бошқа ҳамма қулайликлар гастрономга келувчи харидорларга жуда тез хизмат кўрсатиш имконини беради.

Янги ажойиб магазинларга хуш келибсиз, чилонзорликлар!

СУРАТЛАРДА: янги очилган «Гунафша» гастрономининг ички кўриниши.

Гастроном сут маҳсулотлари бўлимининг сотувчиси Муҳиба Ҳамидова ёш харидор хизматида.

«Гулбаҳор» пойафзал магазинининг ёш ишчан сотувчиси Замира Эрмуҳамедова харидорга пойафзал танлашда маслаҳат бермоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

УҚУВ ЙИЛИГА ТАРАДДУД

ЯХШИЛАР ШАРОФАТИ

Киров районининг маориф ходимлари ва жамоатчилиги барча имкониятларни ишга солиб, мактаблар ремонтини барвақт бошлаб юборишган эди. Мана бугунги кунга келиб райондаги қатор мактаблар янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

— Бу соҳада райондаги 12, 21, 27, 37, 51, 88, 105, 150, 174-мактабларнинг маъмурияти ва ота-оналар комитетлари мақтовга сазовор иш қилдилар.— деди район халқ маорифи бўлимининг мудири Йўлдош Туртаев. Бу мактаблардаги жорий ремонт ишларига давлат томонидан фақат қурилиш материаллари ажратилди. ремонт ишлари эса жамоатчилик асосида бажарилди.

Қолган 8 та мактабда ҳам шу кунларда капитал ремонт ишлари олиб борилмоқда.

✦ ✦ ✦

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ БИЛАН ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИ УРТАСИДАГИ УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиуми ўртасида Тисса дарёси бўйидаги Чиерна шаҳрида 29 июлдаги музокараларда ҳар икки томондан сўзга чиққан ўртоқлар ўз қарашлари ва позицияларини айтиб бердилар.

Кечқурун музокаралар давом этди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Чехословакиядаги аҳвол тўғрисида Ливан газетасининг ёзганлари

БАЙРУТ, 29 июль. (ТАСС). Ливан матбуоти Чехословакиядаги воқеаларга катта эътибор бермоқда. «Ғарбдаги империалистик доиралар,—деб ёзади «Аланбэ» газетаси,—Чехословакиядаги воқеаларга шу мамлакатдаги социалистик тузумга путур етказишни кўзда тутадиган тус беришга уринмоқдалар. Улар Чехословакия ичидаги пропаганда органларини қўлга олган ва «либераллаштириш», «демократлаштириш» баҳонаси билан ана шу пропаганда органларини чехословак халқининг социалистик ғалабаларига қарши қаратишга муваффақ бўлган антисоциалистик унсурларни турли йўллар билан қўллаб-қувватламоқдалар ва рағбатлантирмоқдалар.

Бу пропаганданинг асосий мақсади — Чехословакия Социалистик Республикаси Коммунистик партиясининг раҳбарлик ролини тугатишга эришишдан ва жамоат ташкилотларининг таъсирига путур етказишдан иборат.

Шу сабабли, деб таъкидлайди газета,—«Чехословакиядаги воқеалар хусусида социалистик мамлакатлар изҳор қилаётган ташвиш тамомила тушунарли ва ўринлидир. Шарқий Европадаги бешта социалистик мамлакат раҳбарларининг Варшава учрашувида Чехословакия Компартиясининг эътибори душман унсурларга йўл қўйиб бериш сиёсати Чехословакияда социализм ишига катта хавф солишига жиддий равишда қаратилди».

Японияда тўфон

ТОКИО, 29 июль. (ТАСС). Японияда икки кун тинмай бўлиб ўтган тўфон «Мэрия» тўфони деб аталади. Сикоку ороли, Хиросима, Ямагути ва бошқа префектураларда секундига 20-25 метр тезлик билан довул бўлди ва сел ёғди.

Япония оролларида бўлиб ўтган тўфон натижасида бир неча киши дом-дараксиз йўқолди, минглаб уйлар ва йўлларни сув босди, жарликлар пайдо бўлди.

Бугун Японияда бир мунча пасайган тўфон маркази Япон денгизи устига кўчди.

Шарқий Покистонда сув тошқини оқибатлари

РАВАЛПИНДИ, 29 июль (ТАСС). АПП агентлиги хабар беради: Шарқий Покистон губернатори Монем Кхан яқинда бу вилоятда бўлиб ўтган сув тошқини натижасида 162 киши ўлганлигини, олти ярим минг бош қорамол ҳалок бўлганлигини ва 300 мингдан кўпроқ уй-жой бузилганлигини маълум қилди.

Гранд—Рапидсдаги ғалаёнлар

НЬЮ-ЙОРК, 29 июль. (ТАСС). Мичиган штатининг губернатори Ромни Гранд—Рапидс шаҳрида комендантлик соатини яна бир суткага узайтирди. Бу ерда ирқий ғалаёнлар давом этмоқда.

Миллий гвардия қўшинларига жангга шайланиб туриш буюрилди. Шаҳар полицияси мадад кучлар олди. Гранд — Рапидсда спиртли ичимликлар, қурол ва бензин сотиш тақиқланди.

Негрлар ҳаракати давом этган кейинги кунларда 20 киши ярадор қилинди ва 57 киши қамоққа олинди. Полиция намойишчилар билан бўлган баъзи тўқнишларда асабга кучли таъсир қиладиган газдан фойдаланди.

Г. Форд вафот этди

ЛОНДОН, 29 июль. (ТАСС). 48 яшар инглиз Гордон Фордга жума куни бошқа кишининг юраги кўчириб қўйилган эди. У кеча кечқурун вафот этди.

1-уйсозлик комбинати яқинидаги уйсозлар шаҳарчаси йил сайин обод бўлиб бораётир. Бу ерда қисқа муддатда кўпгина турар-жой бинолари, болалар муассасалари ва ошхона, кафе, магазин, дорихона каби маданий-маиший объектлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

СУРАТДА: ишчилар шаҳарчасининг кўринишларидан бири.

Тошкентдаги В. И. Ленин номли хотин-қизлар педагогика билим юрти республикамизнинг тарбия муассасаларига кўплаб ёш мутахассис кадрлар етказиб бермоқда.

Суратда: билим юрти директори Меҳри Шарипова (чапдан иккинчи) ва илмий бўлим мудири Маҳмуда Одилова ўртоқлар билим юртини битираётган бир группа қизлар билан суҳбатлашаётган пайт.

Н. Аъзамов фотоси.

● ЗАВОД ЯНГИЛИКЛАРИ

ОБРЎ ТОПГАН КИШИЛАР

Халқимиз меҳнат қилган — элда азиз, деб бежиз айтмаган. Дарҳақиқат, ҳалол меҳнат қилган киши доимо обрў-эътибор қозонади. «Ташсельмаш» заводида бундай обрў топган ишчилар анчагина.

Яқинда корхонанинг 10-цех меҳнатчилари ўз ҳамкасбларини шонли ёши ва узоқ йиллар давомида заводда ишлаганини нишонлашга тўпланишди. Цехнинг меҳнатсевар ишчиси Гайнуллин тантанали равишда пенсияга узатилди. Корхонада чорак аср меҳнат қилган Иван Кожевников ҳам муборакбод этилди. Бу икки юбилярлар шаънига илиқ сўзлар айтилиб, уларга қимматбаҳо совғалар топширилди.

ФАРЗАНДЛАР УЧУН

«Ташсельмаш» заводи маъмурияти ишчи хизматчиларнинг фарзандлари ҳақида ҳам катта ғамхўрлик кўрсатяпти. Корхона партия, касаба союз комитетининг ташаббуси билан Чимёнда завод пионер лагери ишга туширилди. Эндиликда Чимённинг сўлим, баҳаво жойларида меҳнатчиларнинг фарзандлари ёз гаштини суришяпти. Пионер лагерининг биринчи сменасида 200 дан ортиқ болалар ҳордиқ чиқарди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ТАШКИЛОТЧИЛИК ВА ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу йил июнь ойида бўлиб ўтган пленумида республика партия ташкилотлари КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, партиявий раҳбарликнинг форма ва методларини такомиллаштираётганликлари, ташкилотчилик ва идеология ишларининг савиясини ҳозирги талаблар даражасига кўтарганликлари қониқиш билан қайд қилинди. Партия ташкилотларининг бу соҳадаги бутун фаолияти меҳнаткашларнинг ижодий активлигини оширишга ва беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этилмоғи лозим.

Буни Тошкент мисолида ҳам кўриш мумкин. КПСС XXIII съездидан кейин шаҳар халқ хўжалигининг ҳамма соҳалари янада ўсди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича беш йилликнинг биринчи ярми плани ошириб адо этилди. Ўтган икки ярим йил мобайнида шаҳар саноати планга қўшимча 60 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот берди. Машинасозлик ва металлни қайта ишлаш корхоналари айниқса юқори техника-иқтисодий кўрсаткичларига эришмоқда. Машинасозлик заводларида халқ хўжалигининг ўсиб бораётган талабларига мос янги, замонавий машина ва механизмларни ишлаб чиқариш ўзлаштириляпти. Масалан, «Ташсельмаш» заводи шу йил пахта териш мавсумигача 300 дона тўрт қаторли пахта териш машинаси ишлаб чиқаради. Бу машиналар далада ўтказилган синовларда яхши баҳоланди. «Ўзбекхлопкомаш» заводи уч секцияли пахта тозалаш машинасини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. «Ташавтомаш» ва трактор-йиғув заводи базасида янги трактор заводи вужудга келяпти.

Озиқ-овқат ва маҳаллий саноат корхоналарининг қувватлари тобора ошмоқда. Айни пайтда маҳсулот турлари кўпаймоқда.

Саноат корхоналарининг партия ташкилотлари саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини янада ошириш, тайёрланаётган буюмларнинг сифатини, чидамлилигини ошириш ва унинг бежирим бўлишини таъминлашга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқдилар ва бу тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

Ҳозирги вақтда шаҳардаги саноат ва транспорт корхоналаридан 60 таси янгича шароитда ишлаяпти. Уларнинг аксарияти давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини уддаламоқда. Бу муваффақиятлар бизни қувонтиради, албатта. Шу билан бирга катта имконият ва резервларимиз борлигидан далолат беради.

Айни пайтда шаҳардаги ҳамма саноат корхоналари ҳам план топшириқларини тўла адо этаётирлар, деб бўлмайди. Шу йилнинг биринчи ярмида 48 корхона тайёр маҳсулотларни реализация қилиш планини бажаролмади. 17 корхона меҳнат унумдорлигини ошириш планини уддалай олмади. 38 корхона эса маҳсулот таннархининг деярли 20 миллион сўмга қимматлашишига йўл қўйди.

Кўрилаётган чора-тадбирларга қарамасдан капитал қурилиш суръатлари пастлигича қолмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг Тошкентни реконструкция қилиш ва қуриш ҳақидаги топшириқлари бажарилмай қоляпти. Кейинги икки ярим йил ичида пландаги 2.2 миллион ўрнига бир ярим миллион квадрат метр уй-жойнинг фойдаланишга топширилганлиги шундан далолат бериб турипти. Шу вақт ичида мактабларда пландагидан икки баравар кам ўрин фойдаланишга топширилди. Мактабгача болалар муассасалари қурилиши суръати бундан ҳам паст.

Хўжалик ва сиёсий вазифаларнинг муттасил ўсиб бораётганлиги партия ташкилотларининг ташкилотчилик ишларини янада кучайтиришни тақозо этади. Кейинги пайтларда партия комитетлари фаолиятига ишчанлик, бир мақсадни кўзлаш, оперативлик сингари фазилатлар хос бўлиб қолди. Хўжалик ва маданий қурилиш проблемаларига илмий ёндошиш партия раҳбарлигининг нормасига айланмоқда.

«Ташсельмаш» заводи коллективи партия ташкилоти раҳбарлигида ишлаб чиқариш суръатларини муттасил ошира бориб, янги-янги мукаммал машиналар ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқда. Ўз сафида 700 га яқин коммунистни уюштирган завод партия ташкилоти барча янги илғор нарсаларнинг ташаббускори сифатидагина эмас, балки завод коллективи олдида турган мураккаб вазифаларни ҳал этишнинг ташкилотчиси сифатида ҳам иш олиб бормоқда.

Цех партия ташкилотлари ишлаб чиқариш илғорларини партияга танлаб қабул қилиш масаласи билан кун сайин шуғулланмоқдалар. Бу йилнинг ўтган биринчи ярми мобайнида 14 киши партия аъзолигига, 27 киши партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Уларнинг кўпчилиги ишчилардир.

Кейинги йилларда цех партия ташкилотлари идеология ишига раҳбарликни кучайтирдилар. Эндиликда партия умумий йиғилишларида коммунистларнинг маркса-ленинча назарияни ўрганиши, партия топшириқларининг бажарилиши, комсомол, касаба союз, бошқа жамоат ташкилотларига раҳбарлик масалалари муҳокама қилинмоқда.

Завод цехларида лекциялар мунтазам ўқилади, халқ университети мунтазам ишлаб турипти.

Завод коммунистлари касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан биргаликда социалистик мусобақани авж олдириш асосида бутун коллективнинг меҳнат ва ижтимоий активлигини кучайтирмоқдалар, ишчи ва хизматчиларни топшириқларни муваффақиятли бажаришга, техника тараққиётини тезлаштиришга, меҳнатни илмий уюштиришни жорий этиш ва пахта териш машиналарининг сифатини яхшилашга сафарбар этмоқдалар. Ишчи кучлари етишмаслигига қарамай завод коллективи шу йилнинг биринчи ярми ишлаб чиқариш планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича адо этди ва моддий рағбатлантириш ҳамда социал маданий тадбирларга ажратиладиган фондларни анча кўпайтирди.

Завод партия комитетининг ташаббуси билан бу йил планга қўшимча равишда ярим миллион сўмлик ишлаб чиқариш ҳажмини ўзлаштириш тадбирлари ишлаб чиқилиб, тайёрланаётган маҳсулот таннархини қўшимча равишда 300 минг сўм камайтириш чоралари белгиланди. Бу эса завод бўйича планга қўшимча 1,2 миллион сўм фойда олиш имконини берди.

Трактор-йиғув, «Ташавтомаш», авиация заводлари, 159-қурилиш тресги ва бошқа корхоналарнинг партия ташкилотлари бой тажриба тўпладилар. Экономика ва маданиятнинг мураккаб масалаларини ҳал этишга пухта ўйланган ҳолда ижодий ёндошиш, ютуқларни ҳам, камчиликларни ҳам тўғри баҳолаш — кўпчилик партия ташкилотларининг иш фаолиятидаги яхши бир фазилат бўлиб қолди.

Партия контролини амалга ошириш ва қарорларнинг ижросини текшириш муҳим аҳамиятга эгадир. Афсуски, бу соҳада жиддий камчиликлар мавжуд. Контролнинг таъсирчан бўлиши учун иккита зарур шарт-шароит бўлиши даркор. Биринчидан, қарорлар камроқ қабул қилиниб, кўпроқ иш қилиниши, иккинчидан эса бу қарорлар конкрет характерга эга бўлиши лозим. Лекин ҳамиша ҳам шундай бўлаётгани йўқ. Шундай бир мисолни олиб кўрайлик. Октябрь район партия комитетининг бюроси трактор-йиғув заводи ва пиллакашлик фабрикасида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари қандай бажарилаётганини муҳокама этиб, қуйидагича қарор қабул қилди. —

1. Трактор-йиғув заводи директори, КПСС аъзоси ўртоқ Новицкий, пиллакашлик фабрикаси директори, КПСС аъзоси ўртоқ Мирқосимов зиммасига КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг ишлаб чиқаришни планлаштириш ва бошқариш соҳасидаги қарорининг бажарилишини таъминлайдиган тадбирлар ишлаб чиқиш, хўжаликдаги аҳволни вақтида ҳисобга олиш, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, ресурслардан тўла фойдаланиш, илмий-техника ютуқларини тез жорий этиш вазифалари юклансин.

2. Трактор-йиғув заводи ва пиллакашлик фабрикаси партия ташкилотларига (секретарлари Арко ва Кенжабоев) коллектив орасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун қатъият билан курашиш, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш ҳақида кўпроқ ғамхўрлик кўрсатиш, ишлаб чиқаришда юзага келаётган ҳамма илғор нарсалар кенг авж олишини кўзлайдиган социалистик мусобақани уюштиришни яхшилаш вазифаси юклатилсин.

3. Мазкур қарор партия йиғилишлари, партком мажлислари ва корхоналарда муҳокама этилсин

Шу тахлитда ёзилган қарорнинг нимасини ижро этиш мумкин? У ҳеч кимга ҳеч қандай мажбурият юкламайди-ку!

Ҳамма бошланғич партия ташкилотлари ҳам корхона ва ташкилотларнинг хўжалик фаолиятига таъсир ўтказиш воситаларининг тўғри форма ва методларини топа оладилар, деб бўлмайди. Улар ҳақиқий иш олиб бориш ўрнига майда-чуйда ишларга ўралашиб қолмоқдалар, хўжалик органларининг вазифасини ўз зиммаларига олмоқдалар. Бундай партия ташкилотлари йиғилишларининг қарорини завод директорининг буйруғидан ажратиш мушкул.

Чунончи, 46-автобаза партия ташкилоти яқинда шундай қарор қабул қилди: «Партия йиғилиши бош инженер ўртоқ Вейгумнинг докладини эшитиб қарор қилади:

1. Бош инженер Вейгум, устахоналар бошлиги Елисеев ўртоқлар ва колонналарнинг бошлиқлари зиммасига машиналарни техника кўригига тайёрлаш юзасидан ҳамма чораларни кўриш вазифаси юклатилсин.

2. Таъминот бошлиғи зиммасига зарур асбоблар билан таъминлаш топширилсин.

3. Навбатчи механиклар зиммасига машиналарнинг автобазага кириб келишидаги ҳолатини назорат қилишни кучайтириш юклатилсин».

Коммунистлар нима қилишлари лозимлиги ҳақида лом-мим дейилмаган. Уларга шунчаки «мавжуд шароитни ҳисобга олиш ва техника кўригида ёрдамлашиш» деган умумий топшириқ бериб қўяқолинган. Бунинг ўрнига автопаркнинг техника ҳолатини яхшилаш юзасидан коммунистлар қандай ташкилотчилик ва сиёсий ишлар олиб боришлари лозимлиги кўрсатилса яхши бўлмасмиди.

Киров, Фрунзе ва бошқа баъзи район партия комитетлари ҳали ҳам кўплаб қарорлар қабул қилмоқдалар. Уларнинг ходимлари ҳар турли справкалар ёзиш, қарор лойиҳаларини ишлаб чиқишга кўп вақт ва куч сарфламоқдалар. Қарорнинг ижросини текшириш, партия ташкилотларига амалий ёрдам бериш учун вақт жуда кам қолмоқда. Цех партия ташкилотлари ва партия группаларига эса райком ходимлари деярли боришмайди.

Партия XXIII съездидан кейин шаҳарда цех партия ташкилотларининг миқдори 1957 тага етди. Шундан 671 цех партия ташкилотига бошланғич ташкилот ҳуқуқи берилган. Шу вақт ичида партия группаларининг сони бир ярим баравар кўпайди. Уларнинг кўпчилиги ишлаб чиқаришнинг вазифаларини бажаришда, меҳнаткашлар орасида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини кучайтиришда ўз ўринларини топиб олганлар.

Бироқ цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг меҳнаткашлар коллективлари ҳаётидаги ролини тағин ҳам кучайтиришимиз зарур. Бу ташкилотларнинг айримлари нима сабабдан суст фаолият кўрсатаётганликларини ўрганганимизда уларнинг етакчилари райком уёқда турсин, партком ва партбюронинг ёрдамини ҳис этмаётганликлари маълум бўлди.

Цех партия ташкилотлари секретарларини ҳадеб алмаштираверишш қатор районларда жуда авж олиб кетди. Масалан, Куйбишев районида секретарларнинг 94 проценти, Киров районида 55 проценти алмаштирилган. Бу ерда цех партия ташкилотлари секретарларни танлаш, ўрганиш ва кўтариш билан, уларнинг ўқиши билан жиддий шуғулланмаганлар. Шундай қилиб, цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг сони ўсаверган-у, секретарларга партия ишини ташкил қилиш ўргатилмаган, уларга амалий ёрдам берилмаган.

Ташкилотчилик ва сиёсий оммавий ишлар савиясини кўтариш, бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш учун цех партия ташкилотлари ва партия группалари иши билан жиддий шуғулланишга тўғри келади.

Шаҳар партия комитети, райкомлар ва бошланғич партия ташкилотлари коммунистлар ва партиясизларнинг маркса-ленинча назарияни эгаллашлари, уларнинг ғоявий чиниқиши, сиёсий-оммавий тарбиявий ва оммани уюштиришнинг форма ва методларини ўрганишларига катта эътибор бериб келдилар ва ҳозир ҳам шундай катта эътибор бераётирлар. Бу ўқув йилида 77 мингдан кўпроқ коммунист ва партиясиз активлар марксизм-ленинизм назариясини ўрганишди.

Кўпгина партия комитетлари тарбиявий ва ташкилотчилик ишларини биргаликда олиб боришда ижобий тажриба тўпладилар.

Шу муносабат билан «Таштекстильмаш» заводи партия ташкилотининг фаолиятини намуна қилиб кўрсатса арзийди. Заводда ажойиб аҳил коллектив вужудга келган. Идеология ва ташкилотчилик ишларига оид масалалар партком ва партия ташкилотларининг ҳамиша диққат эътиборида.

Якунловчи машғулотлар коммунистларнинг маркса-ленинча назарияни жиддий ўрганаётганликларини кўрсатди. 300 дан кўпроқ коммунист программада белгиланган темани ўзлаштириб, якунловчи машғулотларда синовдан яхши ўтди. Партия ташкилоти идеология ва ташкилотчилик ишларининг таъсирчанлиги заводнинг хўжалик фаолиятида ўз аксини топди.

Афсуски, шаҳарда коммунистлар ва партиясизларга сиёсий билим бериш бўйича қилинаётган ишлар партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми талабларига жавоб бермаётир. Баъзи районларда партия ўқувига жалб этишда нотўғри йўл тутилган. Пропагандистларга тегишлича эътибор, зарур назарий ва методик ёрдам кўрсатилмаган.

Партия ташкилотларининг раҳбарлари маркса-ленинча ўқиш шунчаки одатдаги иш бўлиб қолмай, кадрларни ғоявий чиниқтириш воситаси эканини эсда тутишлари зарур. Ҳар бир коммунист ҳозир шуни яхши тушуниб олиши керакки, идеология кураши социализм билан капитализм ўртасидаги муросасиз курашдир. Бизнинг бурчимиз КПСС Марказий Комитети апрель ва июль Пленумлари талаб қилганидек, актив, назарий жиҳатдан тайёрланган ғоявий жангчилар бўлишдан иборат.

Шаҳар партия ташкилотининг идеология ишида октябрь ва ленинча ўқишлар, тематик кечалар, сиёсий оммавий ишнинг бошқа формалари кенг ривож топди. Улар аҳолининг тобора кенгроқ қатламларини қамраб олишга имкон берди. Партия ташкилотлари, «Билим» жамиятининг бўлимлари тўпланган тажрибани мустаҳкамлаб, Улуғ Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик даврида оммавий пропаганданинг ҳамма воситаларидан кенг фойдаланишлари лозим.

Оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда мавжуд нуқсонларга қатъиян барҳам бериш зарур. Бу соҳадаги энг муҳим камчиликлардан бири оммавий-сиёсий ишларнинг ҳаётдан, коммунистик қурилиш практикасидан ажралиб қолиши шу вақтгача тўла тугатилмагинидадир. Кўпгина партия ташкилотлари пропаганда ишининг моҳияти унинг таъсирчанлигида, коммунистик қурилишнинг у ёки бу соҳасида эришилган конкрет натижаларда эканлигига етарли эътибор бермаяптилар.

Партия ташкилотларининг бутун идеология иши меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни ривожлантиришга қаратилмоғи даркор. В. И. Ленин онгли меҳнат ва ижтимоий фаолият бўлмаса, коммунистик тарбия ҳам бўлмайди, деб уқдирар эди. Чиндан ҳам янги жамият қурувчисининг энг яхши фазилатлари худди шу меҳнат жараёнида рўёбга чиқади.

Партия ташкилотлари идеология ишининг энг муҳим таркибий қисми интернационал тарбиядир. Бугунги Тошкент улкан қурилиш майдони бўлиб, унда кўп миллатли Ватанимизнинг барча республикалари вакиллари меҳнат қилмоқда.

Вазифа—ёшларнинг интилиш ва орзуларини чуқурроқ билиб олиш асосида улар меҳнатини, ўқишини тўғри уюштириш, уларга тарбия беришнинг мақсадга мувофиқ воситаларини тўғри танлаб олишдан иборат.

Шаҳар партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми партия ташкилотларидан ташкилотчилик ва сиёсий-оммавий ишларни биргаликда тўғри қўшиб олиб боришни, сўз билан ишнинг ҳамиша бир бўлишига эришишни талаб қилди. Бу эса беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажаришни, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифаларини адо этишни таъминлайди.

Шаҳримиздаги трактор-йиғув заводининг машинасозлари янги маҳсулот—50 от кучига эга бўлган универсал тракторни ишлаб чиқаришга киришдилар. Янги трактор деталларини тайёрлаб беришга завод асбобсозлик цехининг пешқадам ишчиси коммунист Мирраҳим Ортиқов ҳам ўзининг баракали ҳиссасини қўшмоқда.

СУРАТДА: слесарь М. Ортиқов.

М. Нуриддинов фотоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

МАКТАБ ҚУРИЛИШИ ХАВФ ОСТИДА

Шаҳримиз кўчалари бўйлаб борар экансиз, жадал суръатлар билан қурилаётган улкан биноларни кўриб беҳад ҳаяжонланасиз. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигидан бошинг осмонга етади. Қисқа вақт ичида зилзила оқибатлари тугатилди, янги уйлар, мактаблар, магазинлар қурилди.

Бизнинг фарзандларимиз таълим олаётган 72-саккиз йиллик мактаб ҳам зилзиладан зарар кўрди. Мактаб биносининг ярми тиклаб бўлмайдиган ҳолга келгани учун бузиб ташланди. Қолган қисми ремонт қилинди ва ўқиш-ўқитиш давом этди. Бироқ энди синфхоналар, фан кабинетлари сони камайган эди. Ана шулар ҳисобга олиниб, мактаб учун қўшимча корпус қуришга қарор қилинди ва маблағ ажратилди. Мактаб қурилишига жой ажратиш учун шу атрофда яшовчи 63 хонадон кўчирилди. Қурувчилар жойни белгилаб, қозиқларни қоқдилар. 1969 йилда фойдаланишга топшириш планлаштирилган мактаб биноси қурилиши ҳамон бошлангани йўқ.

Мактабнинг ўқув корпуси жойлашадиган ерда каравот заводининг 2-сетка цехи жойлашган. Завод раҳбарлари цехни кўчириб, қурилиш майдонини бушатиб беришлари керак эди. Бунинг учун заводга 1966 йил охирида жой ажратиб берилганига қарамай цех ўз жойида ишлаб турибди. Фрунзе район ижроия комитетининг мактаб қурилишига жойни бўшатиб бериш ҳақидаги хатига маҳаллий саноат министрининг ўринбосари Ф. У. Умаров цехнинг яқин 2 йил ичида кўчмаслигини маълум қилди. Мактаб директори Л. С. Шигаева маҳаллий саноат министрлигига, маҳаллий саноат бошқармасига, район ижроия комитети ва район халқ маориф бўлимига қатнайвериб тинкаси қуриди. Бундай сансалорликка чек қўйиш керак.

Ўқув йили яқинлашиб қолди. Ўқувчилар учун на ошхона, на устахоналар, на спорт майдони бор. Биз бу хатни фарзандларимиз учун қайғуриб ёзяпмиз. Хўш, ҳадемай болаларнинг қувноқ овози эшитиладиган мактаб қучоғи торлигича қолаверадими? Наҳотки каравот заводи раҳбарлари гап келажагимиз эгалари — фарзандларимизнинг фан асосларини эгаллашларига шароит яратиш ҳақида кетаётганини тушунишмаса?

Мактаб дирекцияси, ота-оналар коллективи мактаб қурилишини тезлатишни талаб қиладилар.

72-мактаб ўқувчиларининг ота-оналари номидан:

Л. Я. ЦИТУРАС,
В. Н. КОМИЛОВА,
Е. А. АРОНОВА,
В. Н. БИКОВ,
Т. И. ВАРТАНОВА,
Л. М. ДИРОВА.

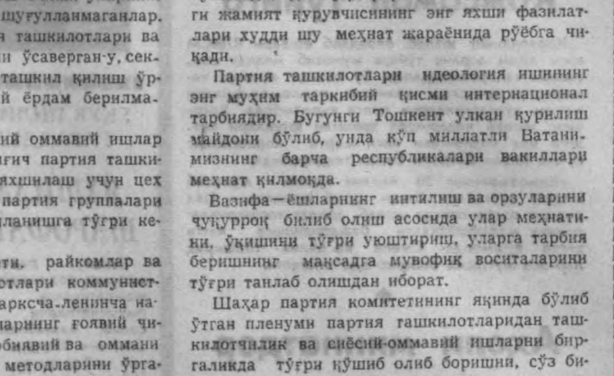

Шаҳримизнинг Черданцев массиви ҳам ой сайин ўз чегараларини кенгайтириб бормоқда. Бу ерда кўп қаватли турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар ва болалар муассасалари жадал суръатлар билан қурилаётир.

СУРАТДА: шу массивда қурилаётган янги турар жой кварталининг кўриниши.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

СИБИРДА ЯНГИ АКАДЕМИК МАРКАЗ

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг Красноярск шаҳрида жойлашган икки институти — физика ва ўрмон ҳамда ёғочсозлик институтлари сафига яқин орада яна тўртта — химия, математика, оптика ва спектроскопия ҳамда биология институтлари қўшилади. Енисей соҳилида йирик тадқиқот маркази — қудратли магнит майдонлари лабораторияси барпо этилади.

Сибирдаги янги академик марказ кадрлари, деб хабар қилади «Красноярский рабочий» газетаси, Красноярскдаги Новосибирск институтининг филиали базасида очиладиган Красноярск университетида тайёрланади.

1969 йили университетнинг тўрт факультети — биология, химия, физика ҳамда механика - математика факультетларида ўқиш бошланади. Кейинроқ иккита мутахассисликни — математика кибернетикасини ва халқ хўжалигини планлаштиришни ўргатувчи экономика факультети ҳам очилади.

Университетда ҳаммаси бўлиб тўрт ярим минг киши ўқийди.

Красноярск марказида Кача дарёси Енисейга қуйиладиган жойда университет корпуси қурилиши мўлжалланмоқда. Ўқув биноси, лабораториялар, ётоқхона, спорт заллари ва бассейн мана шу комплексга жойлашади.

АҲОЛИНИНГ ЎНДАН БИРИ—СТУДЕНТ

Хабаровскда 200 студент янги олий ўқув юрти — маданият институтига биринчи бўлиб имтиҳон топширмоқда.

Институт кундузги ва сиртқи бўлимларида хор дирижёрлари, режиссёрлар, халқ чолғу асбобини чалувчилар, хореография ва кутубхоначилик факультетларида мутахассислар тайёрлайди. Бу институт ўлкадаги тўққизинчи олий ўқув юртидир. Улардан еттитаси Хабаровскнинг ўзида жойлашган. Бу ерда шунингдек 29 техникум бор. Шу кузда яна икки техникум—темир йўл ва топография техникумлари очилади.

Хабаровск аҳолисининг ўндан бири — студентлар.

БАДИИЙ МАГАЗИН-САЛОН

Адигей пойтахти Майкоп шаҳарининг марказида катта бадиий магазин-салон очилди. Бу магазинда кулолчилик асарлари, вазалар, ҳайкалчалар, турли тасвирлар туширилган гиламчалар, Адигей рассомларининг асарлари, ўйинчоқлар бор.

Бу магазинга товарлар Адигейнинг ўзидан ҳам, Шимолий Кавказ Автоном областларидан шунингдек, Москва ҳамда бошқа йирик шаҳарлардан ҳам келиб туради.

(АПН).

Тошкент шина ремонт заводининг ишчилари республикамиз автохўжаликларининг эҳтиёжлари учун бу йил 45 мингдан зиёд сифатли автопокришкалар ишлаб чиқаришга аҳд қилишган. Шу кунларда аҳдига вафодор шиначилар план топшириқларини ортиғи билан адо этиб, буюртмаларини ўз вақтида тайёрлаб бераётирлар.

Маданиятимиз қошонаси

АДАБИЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

Музейимиз минг йиллик тарихга эга бўлган ўзбек адабиётининг кўзгуси бўлади. Бу кўзгу халқ тарихи билан чамбарчас боғланган адабиётимиз хазинасидаги қимматбаҳо, ноёб дурдоналарни намойиш қилади, унинг ютуқларини омма орасида кенг пропаганда қилади, адабиётимизнинг актуал проблемаларини илмий нуқтаи назардан ўрганувчи, тадқиқ қилувчи марказ бўлади. Музей 8 катта бўлимдан иборат бўлиб, у саксондан ортиқ хоналарга бўлинган. Бу жойда энг қадимги даврдан бошлаб то шу кунгача яратилган мислсиз катта адабиётимиз, ана шу адабиётни вужудга келтирган шоирлар, ёзувчилар ва маданиятимизнинг буюк намояндалари асарлари намойиш қилинади, улар яшаган давр, ҳаёти ва ижоди ҳақида кенг маълумот берилади. Нодир қўлёзмалар кўрсатилади. Бунинг учун биз жаҳондаги жамики мамлакатлардаги ноёб қўлёзмаларни, ўтмиш адабиётимизга тааллуқли материалларнинг асл нусхаларини, ҳеч бўлмаганда уларнинг фото нусхаларини олишга ҳаракат қиламиз, микрофильмларини оламиз.

Шундай қилиб, Совет Иттифоқи ҳамда барча мамлакатлардаги музейлар, қулёзмалар фондлари, кутубхоналар билан маданий-илмий ҳамкорликда бўламиз, қўлёзмалардан тортиб нашр этилган асарларгача алмашиб турамиз.

Музейимиз классик ва ҳозирги замон адабиёти фольклори ютуқларини омма ўртасида кенг пропаганда қилиш, актуал проблемаларни илмий асосда ёритиш, уларнинг энг яхши намуналарини нашрга тайёрлаш соҳасида ҳам марказ бўлиб қолади, деган умиддамиз.

Адабиёт музейининг катта ва кичик илмий Советлари аспирантураси бор. Биз классик адабиёт, фольклор, Совет адабиёти, адабий алоқалар, адабиётшунослик соҳалари бўйича мутахассислар тайёрлаш билан бир қаторда, манбашунослик, ҳаттотлик ва қадимги ёзувларни ўрганиш соҳалари бўйича малакали кадрлар етиштиришга ҳам алоҳида эътибор берамиз.

Чунки бой классик адабиётимиз, бебаҳо фольклоримизнинг энг яхши намуналарини, айниқса, Алишер Навоий асарларининг мукаммал танқидий текстларини нашрга тайёрлаш, қадимги ёзувларни илмий асосда янада чуқур ва атрофлича ўрганишнинг аллақачон вақти етган.

Хуллас, адабиёт музейи улуғ даҳо Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодини кўрсатиш, ўрганиш ва тадқиқ қилишнинг маркази бўлади.

Музейнинг илмий ходимлари шу кунларда икки асосий йўналишда қизғин иш олиб бормоқдалар. Айрим бўлимларнинг ходимлари музейда кўрсатиладиган экспозицион планларига сўнгги нуқта қўяётган бўлишса, кўпчилик Алишер Навоий таваллудининг 525 йиллигига тайёргарлик ишлари билан банддир.

Маълумки, музей умумхалқ мулки, демак, уни бунёд этиш ҳам жамоатчилик ишидир. Биз адабиёт музейини яратиш борасида республикамизнинг катта илмий, маданий отрядига олимлар, адабиёт-санъат ходимларига, айниқса, филологлар, шарқшунослар, археологлар, тарихчилар ва мўйқалам соҳиблари ёрдамига, қимматли маслаҳатларига ҳамиша муҳтожмиз. Ниятимиз бутун республика жамоатчилигига таянган ҳолда Адабиёт музейини юксак дид соҳиби бўлмиш халқимизни эстетик жиҳатдан тарбиялайдиган, маънавий озуқа берадиган, уларни энг юксак идеалларга ундайдиган маърифат ўчоқларидан бирига айлантиришдир.

Ҳ. С. СУЛАЙМОНОВ,
музей директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

ЯНА БИР МАЪРИФАТ ЎЧОҒИ

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ АДАБИЁТ МУЗЕЙИ ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИНИНГ СУҲБАТ ДАВРАСИ

Ҳурматли газетхон! Тасаввур қилинг: катта, кенг ва ёруғ хонадасиз. Хона ўзбек адабиётининг XV асрига оид кўргазмалар, суратлар, шоирлар, тарихчилар ва тазкирачиларнинг нодир қўлёзмалари, тазкиралари билан безатилган

Улуғ Навоий ва унга замондош шоирлар-у, буюк олимлар, сеҳргар ҳаттотлар-у, машҳур фотиҳларнинг мўйқалам усталари томонидан материалларга, деворга кўчирилган сиймолари. Юксак дид ва фаросат билан яратилган, кўзни қамаштирувчи жозибакор ўрта аср суратларини айтмайсизми? Ўртага қўйилган стендлардан бирида Навоийнинг XIV аср охирларида кўчирилган ғазалларининг нодир нусхалари. Бундай бағоят қимматли қўлёзмалар стендларда кўплаб ўрин олган. Хуллас, ўрта асрда яшаб, ижод қилган санъаткорларни ўз кўзингиз билан кўриб тургандек, улар қолдирган асарларни қўлингизда ушлаб тургандек ҳис қиласиз ўзингизни...

Деяйлик, сиз билан бирга ўзга юртдан келган адабиёт ошиқларидан бири ҳам зални томоша қилиб юрганди. Дарвоқе, у залда намойиш қилинган материаллар билан ўз она тили — инглиз тилида танишишни истайди. Аммо... сиз инглиз тилини билмайсиз, у бўлса ўзбек тилини...

Материаллар н и н г изоҳи ўзбек тилида, айримлари эса араб шрифтида... Бундай пайтда таржимон ахтара кўрманг. Ҳеч иккиланиб ўтирмасдан, кўрсаткич бармоғингиз билан девордаги кнопкалардан бирини босинг. Ўша заҳотиёқ махсус радио бутун экспонатлар ҳақида инглиз тилида батафсил сўзлаб беради...

Борди-ю ҳамроҳингиз Франциядан ташриф буюрган бўлса-чи? Унда қизил кнопкага қўл югуртиришни маслаҳат кўрмаймиз. Чунки, тушунтириш ҳинд тилига кўчади. Адашмасдан зангори кнопкани босинг... Шундай қилиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи залларига кирганда, албатта, кнопкаларга эътибор қилинг. Шунда ҳамроҳингиз (борди-ю улар немис, француз, рус, араб ва инглиз бўлса) сўровларига махсус радиофикация орқали жавоб оласиз, натижада ҳижолатликдан қутуласиз, қоласиз.

Тўғри, бу ҳозирча орзу. Аммо, яқин кунлар ичида — гўзал Тошкентимиз ана шундай заллари радио техниканинг энг янги ютуқлари билан жиҳозланган, радиолаштирилган, экспонатлар техника воситасида турли ажнабий тилларда тушунтириб бериладиган мамлакатимиздаги энг катта музейлардан бири — Алишер Навоий номидаги адабиёт музейига эга бўлади!

Музейни яратиш соҳасидаги ишлар аллақачон бошланган. Иш қизғин кетяпти. Унинг катта бир қисми улуғ Алишер Навоийнинг туғилганига 525 йил тўлиши муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда очилади. Келинг, яхшиси фан ва маданиятнинг, адабиёт ва санъатнинг яна бир қошонаси — Адабиёт музейи ҳақида унинг ходимлари ҳикоя қилишсин.

Навоий ва занжирбанд шер.

Э. Валиев линогравюраси.

ЎЗБЕК СОВЕТ АДАБИЁТИ ОЙНАСИ

Музей биносининг 4-қаватидаги бутун хоналар совет адабиётини кўрсатиш учун ажратилган. Бу бўлимда совет адабиётининг сўнгги 50 йил ичидаги ютуқлари кўрсатилади. Унда адабиётимиз тараққиётининг барча босқичлари ёритилади.

Совет бўлими экспозициясида Улуғ Октябрнинг Ўзбекистондаги ғалабаси ва унинг ўзбек ёзувчилари ижодида куйланиши, ўзбек совет адабиётининг шаклланиши масалаларига алоҳида ўрин ажратилади. Унда Бухоро ва Хоразм халқ республикаларидаги янги адабиётнинг шаклланишини кўрсатиш кўзда тутилади. 20-йиллар адабиётининг ўзига хос томонлари акс эттирилади, бу даврда чиққан газета, журнал, китоблар. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Садриддин Айний, Муҳаммад Шариф Сўфизода, Абдулла Қодирий, Абдулла Авлоний, Ҳожи Муин Шукруллаев, Сафо Муғанний, Абдулло Бадрий, Садр Зиё, Чокар, Фақирий, Баёний каби ёзувчиларнинг асарлари экспозициядан ўз ўрнини эгаллайди. Шунингдек Фитрат, Чўлпон, Элбек, Боту каби ёзувчилар ижодининг мураккаб характери кўрсатилади, 20-йилларда ўзбек адабиётига кириб келган Ғайратий, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Ойдин, Собир Абдулла, Миртемир, Уйғун, Яшин каби ёзувчилар, Отажон Ҳошим, О. Шарафуддинов, Сотти Ҳусайинов, Юнус Латиф, Аъзам Айюб, Саидғани Валиев, Санжар Сиддиқ каби танқидчи ва адабиётшуносларнинг чиқишларини кўрсатишга ўрин ажратилди.

Шунингдек урушдан илгариги беш йилликлар, Улуғ Ватан уруши, урушдан сўнгги йиллардаги коммунистик қурилиш давларига оид бўлимлар ҳам музей экспозициясидан алоҳида жой эгаллайди.

Хуллас, совет даври экспозициясида Октябрнинг ғалабаси туфайли Ўзбекистон социализмнинг Шарқдаги порлаб турган йўлчи юлдузига айланганини бадиий адабиёт соҳасидаги фактлар асосида яна бир бор кўрсатилади.

Мен бу ўринда совет адабиёти бўлими илмий ходимлари олдида турган вазифалар ҳақида гапирмоқчиман. Ҳозирги кунда бўлимимиз ходимлари кутубхоналарда ва архивларда ўзбек адабиёти материалларини тўплаш билан бандлар. Биз совет даврида ижод этган ёзувчиларимизнинг ҳаёти ва ижодига оид барча ҳужжатларни жамлаш ниятидамиз. Ёзувчиларимизнинг қўлёзмалари, турли фото ҳужжатлари, нодир нашрларини қидирмоқдамиз, топмоқдамиз, тўпламоқдамиз.

Музей қошида ёзувчиларимизнинг шахсий архивларини ташкил этмоқчимиз. Ҳозирги кунда музейда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Шамсиддин Шарофиддинов — Хуршид, Юнус Латиф каби ёзувчиларнинг шахсий фондлари бор. Атоқли ёзувчиларимиз Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Мақсуд Шайхзодаларнинг фондлари ҳам музейга олинади. Музейда барча ўзбек совет ёзувчиларининг шахсий архивлари ташкил этилади.

Хуллас музейда ўзбек ёзувчиларининг ҳаёти ва ижодига оид барча қўлёзмалар, босма асарлар, фото ҳужжатлар, уларнинг шахсий буюмлари, улар ҳақидаги турли-туман материаллар тўпланган ва бундан кейин ҳам тўплаб борилади.

Бўлимимиз илмий ходимлари мана шу материаллар асосида ўзбек совет адабиёти тарихининг кам ёритилган масалалари юзасидан илмий тадқиқот ишлари олиб борадилар, кенг жамоатчиликка кам маълум бўлган ҳужжатларни мунтазам равишда эълон қиладилар, оммалаштирадилар.

Фурсатдан фойдаланиб «Тошкент оқшоми» газетаси орқали Сиз қадрли газетхонларга мурожаат қилишни истардим.

Сизнинг кўпларингиз бизнинг ҳурматли ёзувчиларимиз билан учрашгансиз. Бирингиз уларнинг қариндош-уруғлари, бирингиз дўстлари, ҳамсуҳбатлари, бирингиз адабиёт мухлислари бўлганингиз туфайли ёзувчиларимизни яқиндан танийсиз, адабий асарларини севиб ўқийсиз, уларнинг ҳаёти ва ижодига оид ҳужжатларни авайлаб асраб келмоқдасиз.

Биз Сиздан илтимос қилар эдикки агар сизларда ёзувчиларимизнинг қўлёзмалари, улар асарларининг нодир нусхалари, айниқса ҳозир камёб бўлган 20—30 йиллардаги нашрлар, эски газета ва журналлар, ёзувчилар билан бирга тушилган расмлар, уларнинг шахсий буюмлари, мактублар, уларнинг ҳаёти ва ижодига оид ҳужжатлар бўлса, уларни давлат авайлаб сақлайдиган, кўпчиликка оммалаштириш имкониятига эга бўлган ташкилотга — яъни Адабиёт музейига берсангизлар, Биз мана шундай материалларни сотиб оламиз. Шунингдек, ёзувчиларимиз ҳақидаги хотираларингизни бизга ёзиб юборинг. Биз улардан ўз ўрнида фойдаланамиз.

С. ҚОСИМОВ,
совет адабиёти бўлимининг мудири, филология фанлари кандидати.

ИСМИ ЖИСМИГА МОНАНД

«Оммавий ишлар бўлими» олдида жуда катта ва ғоятда масъулиятли вазифалар туради. Бўлимга оғзаки ва ёзма адабиётимизнинг энг қадимги давридан тортиб, то шу кунларимизгача қўлга киритган ва киритаётган ютуқларини омма орасида кенг тарғибот қилиш вазифаси юклатилган. Бу вазифани икки асосий йўналишда бажармоқчимиз:

Биринчидан: Музей қошида махсус лекторий ташкил этилади. Унда классик ва ҳозирги замон адабиёти, халқ оғзаки ижодининг кам ўрганилган проблемаларига оид доклад ва лекциялар ташкил этилади. Буни асосан музейнинг илмий ходимлари бажарадилар.

Аммо бу билан чекланиб қолмаймиз. Вақти-вақти билан жойлардаги илмий муассасалар ҳамда олий ўқув юртларидаги адабиётшунос — мутахассислар ҳам жалб этилади.

Республикамизнинг колхоз, совхоз, фабрика, заводларида, олий ўқув юртлари, мактабларда, шунингдек, қардош республикаларда ва ҳатто айрим хорижий мамлакатларда кўчма виставкалар ташкил этиш, адабиётга оид лекция ва суҳбатлар ўтказиш ҳам ишимизда марказий ўринни эгаллайди.

Биз ойнаи жаҳон, радио, газета ва журналлар, шунингдек «Билим» жамиятидан кенг фойдаланиш ниятидамиз.

Музей жойлашган бинонинг олд қисмидаги кўкаламзор боғчани кўрган бўлсангиз керак. Бу боғ бундан буён янги ном — «Шеърият бўстони» номи билан юритилади.

Тошкент ижроия комитети бу боғнинг қайта реконструкцияси учун жуда катта маблағ ажратди. Бу ерда ишчиларнинг қўли-қўлига тегмаяпти. Гўзал фонтанлар отилиб туради. Бу жойда Алишер Навоийнинг ҳашаматли янги ҳайкали, ўзбек классик адабиёти ва маданият арбобларидан 60 дан ортиқ вакилига ҳайкаллар қад кўтаради.

«Шеърият бўстони»да вақти-вақти билан шоирлар ва санъаткорларнинг китобхонлар билан учрашувлари ўтказилади. Бу учрашувларда адибларимизнинг янги асарлари ўқилади. Бастакорларимизнинг янги басталаган асарлари тингланади. Севимли хонандаларимизнинг ёқимли овозларини эшитасиз. Ёзилган ва ижро этилган асарлар муҳокамасининг гувоҳи бўласиз. Қисқаси, «Шеърият бўстони»даги ҳар бир йиғилиш шеърият ва нафосат байрамига айланади!

Иккинчи энг асосий вазифамиз ҳақида ҳам икки оғиз тўхталиб ўтмоқчиман. Маълумки, адабиёт музейи республикадаги энг йирик илмий марказлардан бири бўлади, дейилади. Бундан кўринадики, музейнинг ҳар бир ходими адабиётимизнинг катта-катта илмий назарий проблемалари билан банд бўлади.

Музей ходимлари ҳар йили республикамизнинг турли район, шаҳар ва қишлоқларига командировка ҳамда илмий экспедицияларда бўладилар. Бундай изланишларда қўлга киритилган энг янги материаллар, шунингдек, музей экспонатларидаги янгиликлар билан таништириб бориш мақсадида вақти-вақти билан «Янги топилмалар» сериясида ахборот-бюллетенлар чоп этамиз.

М. МУРОДОВ,
Оммавий ишлар бўлимининг мудири, филология фанлари кандидати.

Улкан музей

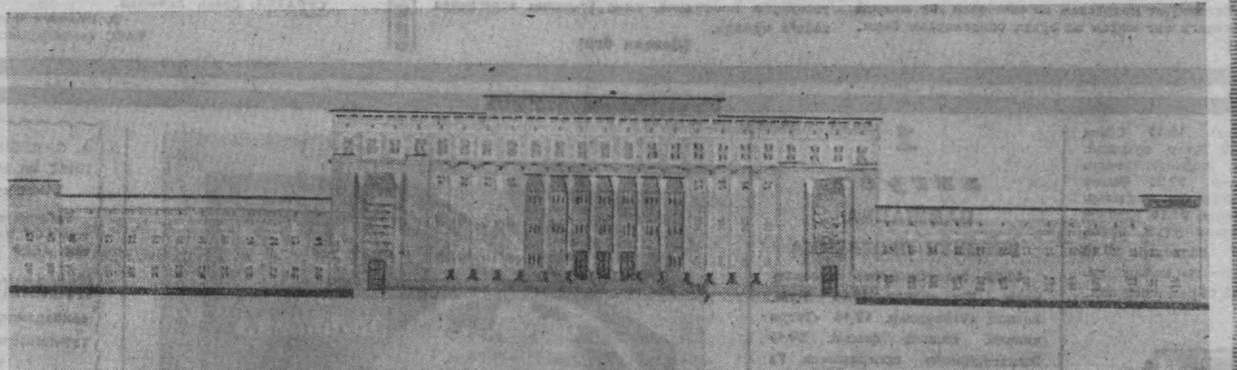

Буюк мутафаккир Алишер Навоий ижоди ва ҳаётига бағишланган улкан бу музейга кирган киши ўша давр, ўша вақтдаги шароит билан мукаммал танишади. Ажойиб сиймонинг номи нима учун доим барҳаётлигини том маъноси билан тушунади.

У ёзган ўлмас асарлар кино экранларида, театр саҳналарида, халқ оғзида. Унинг Лайлиси, Ширини, Фарҳоди, Қайси муҳаббат рамзи бўлиб қолган. Айниқса севишганлар машҳур шоир асарларига қайта-қайта мурожаат қилишади. Бошларидан ўтиб турган ҳолатни Навоий кўриб, юраклари дукурини эшитиб тургандек.

Қалб ҳарорати мавжини турли бўёқларда изчиллик билан гўзал қилиб яратган ўткир қалам соҳиби абадий ҳаётдир. У дунё тургунча туради. У ёқиб кетган машъал ҳеч қачон сўнмаяжак.

М. Нуриддинов фотолари.

Бебаҳо бойлик

Ўзбек классик адабиётининг энг яхши ютуқлари улуғ шоир, мутафаккир Алишер Навоий ижодида ўз ифодасини топган бўлса, унинг энг яхши традицияларини Навоийдан кейинги даврларда ижод этган йирик санъаткорлар Бобир, Фузулий, Турди, Машраб, Ғозий, Нишотий, Мунис каби истеъдодли шоирлар давом эттирдилар. Музейда уларнинг ҳаёти, ижоди, ижтимоий ва адабий фаолияти кенг ёритилади. Биргина Бобирни олиб кўрайлик. Бобир сулоласига мансуб ёзувчи, шоирлар ва адабиётнинг кўзга кўринган вакиллари ижоди ва уларнинг яшаган ерлари, шароит ва муҳитлари атрофлича кўрсатилади.

Бобир номи билан боғланган тарихий воқеалар фото, картина, иллюстрациялар орқали тўла берилади, «Бобирнома» ва «Ҳумоюннома» каби катта илмий қимматга эга бўлган асарларнинг қўлёзмаларидан намуналар ва уларга жаҳон олимлари томонидан берилган баҳолар экспозициядан ўрин олади...

Дунё адабиётига қимматбаҳо ҳисса қўшган Муҳаммад Фузулий фақат Озарбайжон халқининг эмас, ўзбек халқининг ҳам севикли, оташюрак шоиридир. Уни халқимиз 400 йилдан кўпроқ вақтдан бери ардоқлаб, севиб ўқиб келади. Шунинг учун ҳам Фузулий музей экспозициясида ўзига муносиб ўрин эгаллайди.

Ўзбек адабиёти тарихида шоир Муҳаммад Солиҳ ўзининг «Шайбонийнома» достони билан машҳур. Экспозицияда Муҳаммад Солиҳ ижоди ва «Шайбонийнома» ҳақидаги иллюстратив материаллар, картиналар намойиш қилинади. Шунингдек достоннавис шоир Мажлисийнинг ҳаёти, ижодига ва «Сайфул Малик» достонига бағишланган картиналарда шоир тўғрисида тўла тушунча қолдирилади.

Адабиётимиз тарихида мустаҳкам ўрин тутган, ўз даврининг пешқадам, бадиий сўз устаси бўлган Турди — Фароғий феодал, хон-бекларни фош этиб, сатиранинг энг яхши намуналарини яратди, халқ оммасининг кайфиятини акс эттирди. Турдига бағишланган экспозиция шоир ижоди ҳақида сўнмас тасаввур қолдиради.

Мутафаккир шоир Бобораҳим Машраб ўзининг оташин шеърлари билан юракдан ўрин олиб келади. Унинг бўронли, фожеали ҳаёти ва ижоди ҳақидаги иллюстрация, картиналар, тасвирий ҳужжатли материаллар экспозицияда муҳим ўрин тутади.

Музейда XVII—XIX асрларда яратилган тарих, адабиёт, музика ва санъатга бағишланган китоб қўлёзмалари, тошбосмалари витриналари катта аҳамият касб этади. Бунда «Кимёйи саодат», «Қаландарнома», «Мунтаҳаб ул-луғат» «Мажмуаи Шоирон», «Тухфатул-аҳбоб» каби илмий асарлар ва бу даврлардаги халқ китоблари, таржима асарларининг қўлёзма, тошбосма нусхалари намойиш қилинади.

XVIII ва XIX асрларда яшаб, ижод этган шоирлардан Ғозий, Маъдан, Равнақ, Нишотий, Собир Сайқалий, Мужрим Обид, Мунис, Махмур, Нодир, Увайсий, Нодира, Маҳзуна, Огаҳий каби санъаткор ёзувчиларнинг ҳаёти ва ижоди атрофлича ёритилади. Улар орасида баъзиларининг портретлари ва улар асарларига бағишланган иллюстрация, картиналар, ҳужжатли материаллар берилади. Бу материаллар адабиётимизнинг тарихий хазинаси нақадар бой ва мислсиз ранг-баранг, чексиз нафосат билан тўла, гўзал нақшларга эга, буюклиги фазолар қадар кенг адабиёт эканлигини намойиш этади. Бу экспозицияларда Бухоро, Хива, Қўқон адабий муҳитлари ва уларнинг шарт-шароитлари ҳамда бу адабий муҳитларда етишиб чиққан ижодкорларнинг халқпарварлик, ватанпарварлик ғояларини бадиий ифоданинг энг муътабар, гўзал, таъсирчан услуб ва шаклларда усталик билан бера билганликлари далили сифатида ҳужжатлар, картиналар, иллюстрациялар орқали алоҳида-алоҳида кўрсатилади.

Айниқса, XIX асрнинг иккинчи ярмида вужудга келган ўзбек маданияти ва адабиётидаги прогрессив йўналиш илғор рус маданияти таъсири билан ривожланиб кетди. Реакцион феодал-клерикал адабиётга қарши курашда ўсиб, чиниқиб борган бу адабий йўналишнинг вакиллари Аҳмад Дониш, Фурқат, Муқимий, Комил Хоразмий, Завқий, Аваз каби шоирлар ўша даврнинг энг муҳим масалаларини кўтариб чиқдилар. Бу давр адабиёти ва унинг вакилларига бағишланган экспозициядаги ҳужжатлар, тарихий воқеаларни акс эттирувчи материаллар, портретлар, картиналар, иллюстрация Ҳ. Ҳакимзода Ниёзий ижодининг дастлабки даврлари; 1905—1917 йил революцион воқеалари ва доҳий Лениннинг социалистик революция ҳақидаги фикрларига бағишланган иллюстрация, картина ва материаллар билан тугалланади.

Ҳ. РАСУЛ,
классик адабиёт бўлимининг мудири, филология фанлари кандидати.

Фан оламида

БИЛАСИЗМИ?

Ҳозирги тригонометрик жадваллар эрамиздан аввалги II асрда ҳам маълум бўлган. Қадимги дунёнинг машҳур олими Птолемей ўзининг «Алмечест» номли асарида биринчи бўлиб (бизгача етиб келган асарлар ичида) тригонометрик жадваллар келтиради. Албатта, улар содда бўлиб, ҳозирги жадвалларга нисбатан жуда катта хатоликларга эга эди.

Кейинчалик тригонометрик жадваллар эрамизнинг V—VI асрларида ҳинд олимлари, сўнгра Ўрта осиёлик машҳур олимлар Муҳаммад Муса Хоразмий, Аҳмад Абдулла Хабашул Ҳасиб Марвазий, Абу Райҳон Беруний, Мирзо Улуғбек ва бошқалар томонидан такомиллаштирилган.

Бизгача маълум бўлгам тригонометрик жадваллар ичида энг мукаммали биз фойдаланадиган жадваллардан кам фарқ қиладигани Улуғбек жадваллари ҳисобланади. Агар уни ҳозирда кенг тарқалган Л. С. Барнинг «Многозначние таблицы элементарних функции» китобида келтирилган жадваллар билан солиштирсак, ниҳоятда кичик хатога йўл қўйилганини кўрамиз.

Хатолик шу даражада кам экан, нима учун Улуғбек жадвалларидан фойдаланмаймиз? Сабаб, у жадваллардан фойдаланиш биз учун қийин, улар олтмишлик система асосида тузилган. Бизнинг барча ҳисобларимиз эса ўнлик система асосига қурилган.

Э. ЭРГАШЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг илмий котиби.

ТЎХТА, ЙЎЛОВЧИ!

Тўхта, йўловчи! Тўхта бир нафас! Ким бўлсанг ҳам, касбингу-амалинг, обрўю мартабанг, орзуюниятининг на бўлсада, этигингнинг чангини қоқиб кир бу даргоҳга. Таъзим эт бу тупроққа! Бунда ўзининг нурли даҳоси билан жаҳонни ҳайратга солган аждодлар хоки ётибди. Ложувард осмонга бўй чўзган анави миноралар қуббасини кўряпсанми? Улар ҳам сени кўриб турибди. Фақат сен уларни биринчи марта кўряпсан. Улар эса сендекларнинг бутун-бутун авлодини томоша қилган.

Бу дунё — бир кўна сарой,
Неча йилдирки неча ой,
Навбат билан шоху-гадой
Бир-бир ғалиб-гетса гарак.

Буни халқ айтган. Хоразм халқи. Қулоқ сол... Эшитяпсанми, миноралар гумбазидан, мадрасалар пештоқидан ҳам худди шу сатрлар садоси келяпти. Бу — оталар садоси...

Мавлоно Беруний айтади:

«Хабар кўз билан кўргандек бўлмайди, деган кишининг сўзи жуда тўғридир. Чунки кўриш — кўринган нарсанинг ўзи бор пайтида ва ўз жойида турганида қаровчи кўзнинг уни учратишидан иборатдур».

Ажиб бир ҳақиқат. Мана шу табаррук тупроқда, қанчадан-қанча зукколарни кўрган, ўз бағрида вояга етказган мана шу мадрасалар остида, қанчадан-қанча жангу-жадаллар гувоҳи бўлган мана шу қалъада турарканман, нимани кўрган бўлсам, нимани ҳис этган бўлсам, шуларни айтишга ошиқяпман.

СИРЛИ ОҚШОМ

Ичанқалъа деворининг шарқидаги тўпхоналардан бирида турибман. Бутун қалъа кафтдек кўринади. Осмонга найзадек санчилган Исломхўжа минорасининг ранго-ранг жилолари кўзни олгудек яроқлайди. Гоҳ ложувард, гоҳ зангори, гоҳ сарғиш нурларда товланади. Гўё аллақандай довюрак бир мўйқалам соҳиби унинг адл кўксига тармашиб чиққану ҳозиргина жило бериб тушгандек. Берироқда Муҳаммад Аминхон қурдирган Калтаминор виқор билан қад кериб турибди. Чўкиб бораётган қуёш нурлари миноранинг вазмин, алланечук ғолибона боқувчи бўёқларида ял-ял ёнади. Олисда Оллоқулихон мадрасасининг пештоқи, Пахлавон Махмуд мақбараси, Анушахон ҳаммомининг гумбазлари енгил тўзон орасида кўзга ташланади.

Баланд-баланд деворлар тагидаги тор кўчаларда одамлар оқшом тараддудида елиб-югуриб юришибди. Ҳавода тутун аралаш пиёздоғ, қовурилган гўшт ҳиди анқийди. Ана, опроқ рўмолини бошига баланд қилиб ўраган аёл кучага сув сепяпти. Жажжигина қизалоқ унинг атрофида ирғишлаб ўйнайди. Онасининг этагига ёпишади. Ана, бир йигит велосипедини ғизиллатиб тошлоқ кўчадан елиб кетди. Тошховлининг баланд девори орқасига ўтиб кўздан йўқолди.

Одамлар оқшом тараддудида. Минора, мадрасалар эса уларни жимгина, вазмингина кузатади. Улар минг йиллардан буён бундай тараддуднинг кўпини кўрган. Яна кўпини кўради. Аммо гапиролмайди. Тошда гул ундирган одамлар тошга тил ато қилолмаган. Бўлмаса қасрлар одамларга бу кўҳна қалъа тарихини аллақачон айтиб берган бўлур эди.

РИВОЯТ: Қадим-қадим замонларда Нух пайғамбарнинг ўғли Сом пайғамбар Марв билан Гурганч ўртасидаги карвон йўлида, баланд бир қумтепа устида ухлаб қолибди. Тушида лак-лак одамлар машъала кўтариб юрганмиш. «Шу ерда қалъа қурамиз, қудуқ қазлаб сув оламиз» дебди Сом. Шундай қилиб Хивайқ қудуғи қазланибди. Ичанқалъа (Ички қалъа) қад кўтарибди. Чиндан ҳам Ичанқалъада қадимий Хивайқ қудуғи бор. Археологларнинг текширишича қалъа эрамизнинг 1 асрида яъни 2000 йил аввал қурилган. Баъзи маълумотлар, қалъадаги обидалар V-VI асрларда, баъзилар эса X асрда қурилганлигидан далолат беради.

Ичанқалъанинг майдони 26 гектар, қалъа деворлари чиндан ҳам ҳамон қад кўтариб турибди. Бир замонлар қалъанинг тўрт дарвозаси бўлган, учтаси—Боғчадарвоза, Полвондарвоза, Тошдарвоза сақланиб қолган. Қалъа деворининг узунлиги 2200 метр, баландлиги 8 метр келади. Қалинлиги 6 метр.

Худди шу девор устидаги ўнларча тўпхоналардан бирида турибман. Деворнинг ташқи этагида қубба шаклида қурилган мозорлар мунгли дўппайиб, чуқур ўйга толган. (Хоразмда ер ости сувлари яқин бўлгани учун қабр юза қилиб қурилади. Унда-мунда оқиш суяклар кўзга ташланади.

Қуёш бора-бора олис уфқлардаги қумликлар орқасига чўкиб кетди. Ичанқалъа ташқарисидаги гужум дарахтлари орасига қўмилган ҳовлиларда шовқин бир лаҳза тинмайди. Янги қурилган уч қаватли уй деразасидан куй ёғилади.

Дишанқалъа (Ташқи қалъа) да бундай бинолар кўп. Дишанқалъа девори 1842 йили Оллоқулихон томонидан қурдирилган. Қалъанинг 10 дарвозаси бўлган. Аммо, қалъа текис ерда бўлгани учун ер ости сувлари деворларни нуратиб юборган. Ана, чўгирмасини бостириб кийган қария мичов қилинган аравасини имиллатиб ҳайдаб боряпти. Орқадан келган сувсепар машина эшакларни ҳуркитиб ўтиб кетди. Қария бошини кўтариб қараб қўйди-ю, парво қилмади. Узун таёғи билан энг олдинда кетаётган эшакнинг гарданига туширди.

Ажаб, бир томонда олтинчи аср, бир томонда йигирманчи...

Исломхўжа мадрасаси ва минораси. Бу минора Хивадаги энг юксак ва гўзал обидалардан бири.

ҚАСРЛАР СЎЗЛАШАДИ

Хоразм тарих-революция музейининг директори Собир Юнусов пўлат сандиқни очадию, варақлари титилиб, сарғайиб кетган китобни олади. Муқаддас тилсимни очаётгандек авайлаб варақлайди. Тўладан келган юзида, хиёл қисиқроқ кўзларида ҳаяжон порлайди.

— Тингланг, ёшулли! — дейди у энтикиб.

«Ул замонда (кўҳна Хоразмда) 7 минг 7 юз 70 мадраса бор эрди. Ҳар мадрасада 3 минг ҳужра бор эрди. Ҳар мадраса тўрт илмни тамом қилғони тариқотиға қадам қўйиб ҳақиқатнинг маънисини билғонлар эрди. 20 минг масжиди жомий (калон) бор эрди... Ул масжиднинг имоми вализамон (донишманд) эрди. 1000 мусофирхонаси бор эрди. 10 минг сарой бор эрди. 5 минг ҳаммом бор эрди. Ҳар кунда 60 ерда бозор бор эрди... Хоразм бо шарофот жой турур. Тупроғи шаҳидларнинг қони бирла оғиста бўлғон. Ҳар ким ихлос бирла Хоразм мамлакатида ватан тутса ҳожатлари раво бўлиб, муродига етарлар»...

— Бу китобнинг боши ҳам охири ҳам ҳали топилгани йўқ, — дейди музей директори. — Балки муаллиф бир оз муболаға қилгандир. Аммо битта нарса аниқ. Мўғул истилосидан илгари Хоразм маориф-маданият энг тараққий этган мамлакат бўлган. Лоақал битта далил. Музейда бир аёлнинг гўзал расми бор. Бу расм 2 асрда Хоразмшоҳ саройининг деворига ишланган экан. Хоразмнинг шундай буюк санъатини урушлар вайрон этган. Хоразм деганининг маъниси — қон тўкувчи деган сўз эканлиги бежиз эмас. Хоразм халқи ҳеч қачон ҳеч кимга бўйсунмаган.

Яна ўша китобдаги сўзларни ўйлайман. «Тупроғи шаҳидларнинг қони бирла оғиста бўлғон...»

Чиндан ҳам бу тупроқда қанчадан-қанча бобокалонларимизнинг қони тўкилмаган дейсиз! Эрамиздан аввалги VI асрда Ўрта Осиёни истило қилган Доро, Кир қўшинлари 529 йили худди шу ерда тор-мор қилинган. Эрамизнинг 712 йили арабларга қарши қирғин жанги бўлди. 1220 йили кўҳна Урганч аҳолиси Чингиз қўшинларига қарши 16 ой мудофаада турди. Қудратли Темурнинг ўзи ҳам ўн беш йилгача Хоразмни бўйсундира олмади. 1373-1388 йилларда беш марта лашкар тортиб келди, 1740 йили Эрон шоҳи Нодир Хивани ер билан яксон этди. Аммо қалъада омон қолган 40 оила жангни давом эттираверди.

Кўҳна қасрлар буларнинг барчасига шоҳид бўлиб турибди.

Агар кечалари йирик-йирик юлдузлар тагида хаёлларга чўмган қалъалар остида жимгина ўтириб қулоқ солсангиз миноралларнинг сирли суҳбатини эшитгандек бўласиз.

ҚЎҲНААРК: «Қулоқ сол, йўловчи. Мен Хиванинг отаси бўламан. Ёшим мингдан ошди. Умрим узоқ экан. Кўп нарсаларни кўрдим. Не-не хонларни, не-не базмларни кўрмадим! Не-не жафокашлар оху — ноласини эшитмадим! Не-не қизларнинг фарёдини тингламадим. Менинг Кўринишхонам даги айвонда не-не хонлар қанчадан-қанча маросимлар ўтказмади. Ангархондан тортиб Оллоқулихонгача, Муҳаммад Раҳимхондан тортиб Муҳаммад Аминхонгача не-не шоҳларнинг тантанаю, дабдабасига шоҳид бўлмадим. Менинг зиндонимда суяги чириган жабрдийдаларнинг руҳи тунлари фарёд чекиб вужудимни ларзага солади. Менинг ҳарамимда нола чеккан қизларнинг покиза номуси қартайган кўксимни ўртайди. Фақат бир нарсага шодман. Бир нарса таскин беради менга. Мана шу қадим устунлар остида сенинг улуғвор боболаринг олиму фозиллар кўп бўлишган. Менинг устунларимда ўзининг нурли қалами билан жаҳонни забт этган шоирларнинг ўлмас ғазаллари бор. Ана, улар мармар пойдеворга ўчмас бўлиб ёзилиб қолган».

ТОШҲОВЛИ: «Эшитяпсанми, йўловчи, бу ерда сенинг зукко боболаринг таълим олган. Менинг учта катта, бешта кичкина ҳовлим бор. Бу ҳовлиларда 163 та ҳужра бор.

Менинг деворларимдаги жилолар жаҳоннинг ҳар чеккасидан келган сайёҳларнинг ақлини танг қолдиряпти. Ҳали бу жилолар сирини ўрганиб етган одам йўқ. Менинг мадрасаларимда илм осмонининг юлдузлари порлаган»...

...Кўкдаги жимжима юлдузлар ҳам қасрлар сўзини тасдиқ қилгандек ўйчан киприк қоқади. Бора-бора тонг ота бошлайди. Обидалар шивир-шивир суҳбатдан тўхтаб, жимиб қолади. Узоқ-узоқларга тикилганча, олис ўтмишни эслагандек хаёлга чўмади.

[Давоми бор]

• СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ

МУКОФОТ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН!

СССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан совет спортини ривожлантириш ва оммавийлаштиришда эришган улкан ютуқлари учун физкультура ҳаракатининг 498 хизматчиси ҳукуматимизнинг орден ва медаллари билан тақдирланди.

Улар орасида серқуёш республикамиз вакиллари, тошкентлик ҳамшаҳарларимиз ҳам бор. Жаҳон ва Европа чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери, баскетболчи Равиля Салимова-Прокопенко, Ленин номидаги хотин-қизлар педагогика билим юртининг жисмоний тарбия ўқитувчиси Рихси Содиқов, Тошкентдаги 14-мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси И. Раҳимбоев, республика спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи советининг раиси Э. Аминов, «Пахтакор» командасининг капитани Ҳамид Раҳматуллаев ва бошқалар бор. Олий мукофотингиз қутлуғ бўлсин, қадрли ҳамшаҳарлар!

ЖАҲОН ТЕРМА КОМАНДАСИГА НОМЗОДЛАР

Маълумки, шу йилнинг 6 ноябрь куни Рио-де-Жайнеродаги улкан Маракана стадионида Бразилия спорт федерациясига асос солинган куннинг 50 йиллиги муносабати билан Бразилия терма командаси жаҳон терма командаси билан учрашади. Яқинда жаҳон футбол федерацияси ана шу ўйинда қатнашувчи ўйинчиларнинг номзодини кўрсатди. Улар орасида совет футболчилари — Слава Метревели, Альберт Шестернев ва Лев Яшинлар ҳам бор.

Саккизинчи учрашув

Эртага Швециянинг Гетеборг шаҳридаги «Нью-Уллеви» стадионида СССР терма командаси Швеция терма командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказади. СССР терма командаси Швеция терма командаси билан биринчи бор бундан 14 йил муқаддам учрашган эди. Москванинг «Динамо» стадионида ўтказилган бу ўйин ўшанда 7:0 ҳисобида совет футболчилари фойдасига ҳал бўлган эди. Ана шундан бери иккала терма команда ўзаро 7 марта куч синашди. Ана шу ўйинларда совет чарм тўп усталари 4 марта ғолиб чиқиб, 2 марта мағлубиятга учраганлар. 1 ўйин эса дуранг натижа билан тугаган. Эртага бўладиган ўйин СССР ва Швеция футболчиларининг саккизинчи учрашуви бўлади. Бу ўйинда совет футболи шарафини ҳимоя қилишга қуйидаги футболчилар тайёргарлик кўришди.

Пшеничников (ЦСКА), Дегтярев («Шахтёр»), Басалаев («Локомотив»), Афонин, Шестернев, Капличний (ҳаммаси ЦСКА дан), Хурцилава («Динамо» Тбилиси), Мунтян («Динамо» Киев), Янкин («Спартак» Москва), Ленев, Гершкович («Торпедо» Москва), Маркаров («Нефтчи», Боку), Бишовец («Динамо» Киев), Еврюжихин, («Динамо» Москва).

М. Якушин ва В. Царев устозлик қилаётган СССР терма командаси делегациясига хизмат кўрсатган спорт мастери Андрей Старостин бошчилик қилади.

• «Пахтакор»нинг рақиблари

«ДИНАМО» (МИНСК)

«Пахтакор» командасининг катта тренери Е. И. Елисеев билан иккинчи давра ўйинлари бошланиш арафасида суҳбатлашиб қолдик. Шу суҳбат вақтида биз Елисеевдан Минскнинг «Динамо» командаси билан «Пахтакор» нинг учрашуви қандай бўлади, деб сўраганимизда, у ҳар ҳолда қийин, лекин бу команда ҳар йилгидек бир текис ўйин кўрсатмаяпти, ғалаба қилишимизга шубҳа йўқ, деб дадил жавоб берди.

Ҳар бир айтилган сўзни амалда исбот этиш, бу, албатта яхши фазилат. Бироқ бугунги рақибимиз кучли командалардан бири эканлигини ҳам унутмаслик керак.

1954 ва 1963 йиллари «Динамо» командасига умуман белорус футбол шинавандаларига бахт кулиб боқди, яъни улар мамлакатнинг бронза медалини олишга муваффақ бўлдилар.

Команда катта тренери СССР ва БССР да хизмат кўрсатган тренер А. А. Севидов бу йилги мавсумга команданинг ҳам жисмоний, ҳам тактик томонига катта эътибор беряпти.

«Пахтакор» «Динамо» билан ўзаро 13 марта учрашиб, 6 ғалаба, 4 мағлубият ва 2 дуранг натижага эришган. Шундан кўриниб турибдики, ҳозирча устунлик пахтакорчилардадир.

А. МАДРАҲИМОВ.

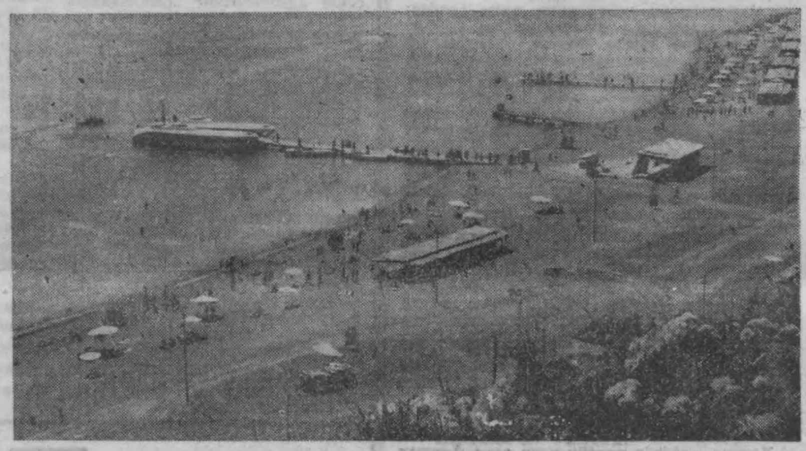

АРМАНИСТОН ССР. Севан кўли ўзининг ажойиб табиати, сўлим оби ҳавоси, барча қулайликлари билан меҳнаткашларнинг мириқиб ҳордиқ чиқарадиган севимли жойига айланган. Ҳозир бу ерда янги дам олиш уйлари қурилиши авж олдириб юборилди. Бу ерда, шунингдек, болалар санаторийлари, пионер лагерлари ҳам қурилади.

СУРАТДА: Севан пляжида.

Э. Исаакян фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

31 июль ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Иқтисодий ислоҳот одимлари» деган эшиттириш (русча). 18.10 Герман ва К. Молдобасанов «Куйручук» балетидан сюита. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 19.20 Қозоқ куйлари. 20.00 «Индустрлашган Ўзбекистн» радиожурнали. 20.30 ФУТБОЛ «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО» Минск) 21.15 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22:20 Нодир ёзувлар (ўзбекча). 22.40 Шеърият кечаси (ўзбекча). 23.15 Кечки концерт.

1 август ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Дутор ва танбур тароналари. 7.55 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 8.25 Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти. 9.30 Фортепьяно пьесалари. 10.30 Мусиқали драмалардан парчалар. 11.15 «Ўзбекистонда пахта тозалаш саноатининг ривожланиши» деган суҳбат (ўзбекча). 11.25 Ёш ижрочилар концерти (ўзбекча). 12.15 «Масофа қисқариб бормоқда». Молдавия радиосининг эшиттириши. 13.30 Духовой оркестр чалади. 16.10 И. Брамс Скрипка ва оркестр учун ре мажор. 16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча). 18.00 «Элга хизмат—олий ҳиммат» (ўзбекча). 18.10 Севги қўшиқлари. 19.20 Татар куйлари. 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.30 Экран куйлари. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.20 Вальслар. 22.40 А. Ҳусанов «Ташвиш» номли ҳикоя (ўзбекча). 23.15 Дам олиш концерти.

31 июль ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 ФУТБОЛ. «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ДИНАМО» (Минск). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар. 20.45 Ўзбек тилида телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Рангли телевидение программаси. 22.15 Мусиқали календарь саҳифалари. 22.30 «Вақт» информацион программаси 23.00 Волейбол бўйича СССР— Япония командалари ўртасидаги халқаро учрашув. 00.40 «Неварам йўқолди». Қўғирчоқ фильм. 01.00 Ёшлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивали кундалиги 02.50 Фақат фактлар, эшиттиришлар программаси. 03.00 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 19.00 Болалар учун «Опаси Алёнушка ва укаси Иванушка» Мультфильм. 19.10 «Здоровье» Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.

1 август ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 19.00 Телевизион янгиликлар. 19.15 «Тўғри чизиқ». Бадиий фильм. 20.45 Эшиттиришлар программаси. Ўзбек тилида: 20.50 Мурожжон Аҳмедов куйлайди. 22.00 Телевизион янгиликлар. 22.15 Фан — ишлаб чиқаришга. 22.30 «Эркин ҳаёт» хотин-қизлар учун программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Эшиттиришлар программаси. 13.05 Телевизион янгиликлар. 13.15 Болалар учун. «Тиканли қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильм иккинчи сериясининг премьераси. 13.45 «Фан ва техника» киножурнали. 14.00 Ёшлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида Болгария халқи билан дўстлик куни. 16.00 Ўқувчилар учун. «Чарм тўп» мукофоти учун. 16.30 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Олий ўқув юртларига кирувчилар учун математикадан машғулот. 18.45 Иншони қандай ёзмоқ керак? 19.15 Физика.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси. 20.05 Телевизион янгиликлар. 20.15 Ўқувчилар учун «Ажойиб саёҳатлар». 21.30 «Пеленгатор». Телевизион сатирик тўплам. 22.00 Г. Грин. «Учинчи киши». Телеспектакль премьераси. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 00.15 «Билим». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси. 00.50 Мультфильм. 01.00 Ёшлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. Мусиқали рақс кечаси. 02.30 Ёшлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивали кундалиги 02.50 Фақат фактлар, эшиттиришлар программаси. 03.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 Ўқувчилар учун. Адабий топишмоқ. 20.20 «Етти юлдуз» мамлакати». Телефильм. 20.35 Янги иқтисодий ислоҳот—амалда (суҳбат). Рус тилида: 20.50 «Буюк байрам». Ҳужжатли фильм. 21.50 «Уч денгиз оша». Бадиий фильмнинг биринчи серияси.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/VII да Кулги кечаси, 1/VIII да Гули сиёҳ, 2/VIII да Қари қиз.

КИНО

31 ИЮЛЬ ВА 1 АВГУСТДА

Унутилмас — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Деразангни қоққанида ёмғиру шамол — «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (1-залда, тоқ соатларда).

Изланиш — «СПУТНИК» (2-залда, жуфт соатларда).

Дарахт бир ерда кўкаради — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Жунгли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Изланиш — «ХИВА».

Деразангни қоққанида ёмғиру шамол — НАВОИЙ номли.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

31 ИЮЛДА

Ўзбекистон ва Туркманистон ССР ҳамда Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

Комилжон ОТАНИЁЗОВ

раҳбарлигида ва иштирокида

ТУРКМАНИСТОН ССР ТОШАУЗ ОБЛАСТИ

АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Туркманистон ССР да хизмат кўрсатган артист

Мадкарим ҲОФИЗ БОБОЖОНОВ

Бутуниттифоқ ёшлар фестивалининг лауреатлари —Миновар ЗАРИПОВА, Гавҳар МАТЕҚУБОВА ва бошқалар.

Программада: ўзбек куйлари, ашула ва рақслари.

Кеч соат 9 да бошланади.

Билетлар кундуз соат 12 дан бошлаб сотилади.

Тошкент Тўқимачилик институтининг тикувчилик ишлаб чиқариш бўлими томонидан ТОШПУЛАТОВ Абдуваҳоб Абдураҳмонович номига берилган 697117 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ю. А. Гагарин номидаги Тошкент авиация техникуми дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари техникум ўқитувчиси С. П. Пўлатовга ўғли

Шуҳрат

ПУЛАТОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

31 июль кеч соат 7 яримда

Совет Иттифоқи биринчилиги учун

«ДИНАМО» (Минск) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Телефон
ТО
Бизнинг адрес:

Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ

Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 33-29-33, 33-29-09; масъул секретарлар —33-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 33-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 33-29-55; катлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57; ахборот бўлими — 33-65-57; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64579.

Нашр. № 2513. Р. 10201.